SINDICATURA DE GREUGES DE BARCELONA

David Bondia Garcia

RESOLUCIÓ

Empadronament

DRET A L'EMPADRONAMENT
CIUTAT GARANTISTA

ANTECEDENTS

Objecte de la queixa

En data 20 de juliol de 2026 la ciutadana va presentar una queixa davant aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- En el marc de la tramitació d'un ajut per pagar el lloguer destinat a famílies monoparentals, va sol·licitar un certificat històric de convivència. En aquest document constava que el seu fill havia estat donat de baixa del padró municipal el dia 30 de gener de 2026 per inclusió indeguda, circumstància de la qual no havia estat informada ni en tenia coneixement.

- Com a conseqüència d'aquesta situació, la seva sol·licitud d'ajut es va denegar, atès que no va poder acreditar la convivència amb el seu fill.

- Aportava documentació acreditativa que era l'única progenitora del menor, nascut el mes de setembre del 2023, així com que era titular del contracte d'arrendament de l'habitatge on estava empadronada i que tenia reconeguda legalment la condició de monoparentalitat.

Actuacions fetes

La Sindicatura va admetre la queixa a tràmit i en va iniciar l'anàlisi per determinar si s'havien respectat els drets de la ciutadania i els principis de bona administració.

El dia 27 de juliol de 2026, la Sindicatura es va adreçar al Departament de Població i Processos Electorals per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 21 de setembre de 2026 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions dutes a terme en el marc de la tramitació de l'expedient de baixa padronal.

CONSIDERACIONS

1. El procediment de comprovació de residència i la baixa padronal del menor

D'acord amb els articles 15 i 16 de la Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local, el padró municipal constitueix la prova de la residència i del domicili habitual de les persones, i correspon als ajuntaments mantenir-lo actualitzat, vetllant perquè les inscripcions es corresponguin amb la realitat residencial.

En el cas de les persones estrangeres, la normativa padronal estableix diferents mecanismes de control periòdic de la residència. Així, l'article 16 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, i l'article 54 bis del Reial decret 1690/1986, d'11 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de població i demarcació territorial de les entitats locals, preveuen l'obligació de renovar cada dos anys les inscripcions de les persones estrangeres no comunitàries sense autorització de residència de llarga durada.

D'altra banda, la Resolució de 29 d'abril de 2020, de la Subsecretaria, per la qual es publica la Resolució de 17 de febrer de 2020, de la Presidència de l'Institut Nacional d'Estadística i de la Direcció General de Cooperació Autonòmica i Local, per la qual es dicten les instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió del padró municipal ("Instruccions tècniques"), a l'apartat 7 regula les comprovacions periòdiques de residència de les persones estrangeres que no estan subjectes a aquesta renovació biennal, entre les quals es troben els ciutadans de la Unió Europea.

Segons aquesta regulació, els ciutadans comunitaris inscrits al Registre Central d'Estrangers són objecte de comprovació de residència cada cinc anys. En canvi, quan no consta aquesta inscripció, la comprovació es farà transcorreguts dos anys des de la darrera inscripció padronal.

En el supòsit examinat, tant la promotora de la queixa com el seu fill són ciutadans comunitaris. Tanmateix, segons ha informat l'Ajuntament, el menor no constava inscrit al Registre Central d'Estrangers, circumstància que va determinar la seva inclusió en el procediment de comprovació de residència als dos anys de la inscripció padronal i no als

cinc anys que haurien correspost en cas que hagués disposat del certificat d'inscripció registral.

Cal recordar que la inscripció al Registre Central d'Estrangers és obligatòria per als ciutadans de la Unió Europea que resideixen a Espanya durant un període superior a tres mesos, de conformitat amb el Reial decret 1155/2024, pel qual s'aprova el Reglament de la llei orgànica 4/2000. Aquesta obligació no correspon als ajuntaments, sinó a les persones interessades davant els òrgans de l'Administració general de l'Estat competents en matèria d'estrangeria.

Ara bé, aquesta Sindicatura considera rellevant posar de manifest que la interessada afirma que desconeixia tant aquesta obligació com les conseqüències que la seva manca de compliment podien tenir en l'àmbit del padró. Aquesta circumstància adquireix especial transcendència si es té en compte que la baixa posterior del menor va impedir acreditar la convivència familiar mitjançant el corresponent certificat històric de padró i, segons exposa la promotora de la queixa, va comportar la denegació d'un ajut al lloguer destinat a famílies monoparentals.

Per aquest motiu, tot i que la regulació vigent atribueix als ajuntaments el deure de comprovar periòdicament la residència efectiva de les persones inscrites al padró, la Sindicatura considera que, quan aquests procediments afecten menors d'edat, resulta especialment important que la informació facilitada a les famílies permeti comprendre les conseqüències que poden derivar-se de la manca d'inscripció al Registre Central d'Estrangers o de la no confirmació de la residència dins els terminis establerts.

2. La tramitació de l'expedient de baixa

Pel que fa al procediment seguit, les instruccions tècniques preveuen que, quan la residència d'una persona no pugui ser confirmada en el marc de les comprovacions periòdiques, l'Ajuntament ha d'iniciar un expedient de baixa per inscripció indeguda d'acord amb l'article 72 del Reglament de població i demarcació territorial de les entitats locals. Aquesta mateixa regulació exigeix donar audiència a la persona interessada i notificar-li tant la incoació de l'expedient com la possibilitat de formular al·legacions i aportar la documentació que consideri pertinent.

La promotora de la queixa manifesta que no va tenir coneixement dels procediments tramitats. No obstant això, de la informació que va facilitar l'Ajuntament es desprèn que es van dur a terme diverses actuacions de notificació, entre les quals una comunicació inicial, diverses notificacions administratives i, finalment, les publicacions edictals corresponents, d'acord amb el que preveu l'article 44 de la Llei 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, quan la notificació personal no pot practicar-se.

A la vista d'aquesta informació, la Sindicatura no aprecia elements que permetin concloure que l'Ajuntament hagués incomplert el procediment previst per la normativa padronal ni les garanties bàsiques del procediment administratiu. La baixa acordada encaixa en les obligacions de comprovació i actualització del padró que la legislació atribueix als municipis.

Tanmateix, el cas posa de manifest que el correcte compliment formal del procediment no impedeix que es puguin produir conseqüències especialment rellevants quan les persones afectades desconeixen la transcendència dels tràmits requerits. En aquest cas, la baixa va afectar un menor que, segons no es discuteix, continuava residint efectivament al municipi amb la seva mare i va tenir repercussions posteriors en l'acreditació de la convivència familiar.

Per això, sense qüestionar l'adequació jurídica de l'actuació municipal, aquesta Sindicatura considera convenient reforçar els mecanismes informatius adreçats a les famílies afectades per procediments de comprovació de residència, especialment quan la manca d'inscripció al Registre Central d'Estrangers pugui comportar l'aplicació d'un règim de comprovació més intens i, eventualment, la pèrdua de la inscripció padronal d'un menor d'edat.

DECISIÓ

D'acord amb la Carta municipal de Barcelona, aquesta institució té com a missió defensar els drets i les llibertats de la ciutadania i, amb aquesta finalitat, pot supervisar l'activitat de l'Administració municipal.

Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, l'actuació del **Departament de Població i Processos Electorals** ha estat ajustada a dret pel que fa a la tramitació del procediment de baixa padronal, tot i que hauria estat convenient reforçar la informació en casos que impliquin la baixa d'infants.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura resol:

- Recomanar al **Departament de Població i Processos Electorals** que valori la implementació de mecanismes d'informació reforçada en els procediments de baixa padronal d'ofici que afectin menors d'edat, per tal de prevenir eventuals afectacions en l'exercici dels seus drets.

Aquesta resolució es comunicarà a la persona que va formular la queixa i a l'òrgan municipal competent. Per mitjà de l'informe anual d'aquesta Sindicatura, també se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal.